

ДВНЗ «ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДПУ ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»
факультет фінансово-економічної і професійної освіти
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ
ДУ «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАН УКРАЇНИ»
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЦЕНТР «ПРИНЦЕПС»

Матеріали І Всеукраїнської конференції

«БОГОЛІБСЬКІ ЧИТАННЯ»

*(присвяченої 60-річчю з дня народження доктора економічних наук,
професора, заслуженого працівника народної освіти України, академіка
Академії економічних наук України, академіка Академії вищої освіти
України Боголіб Тетяни Максимівни)*

м. Переяслав, 18 вересня 2020 р.

УДК: 336.(082)

М-34

*Рекомендовано до друку
рішенням Вченої ради ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія
Сковороди»
(протокол №2 від 15 вересня 2020 р.)*

*Матеріали I Всеукраїнської конференції «БОГОЛІБСЬКІ ЧИТАННЯ»
(присвяченої 60-річчю з дня народження доктора економічних наук, професора,
заслуженого працівника народної освіти України, академіка Академії
економічних наук України, академіка Академії вищої освіти України Боголіб
Тетяни Максимівни) (м. Переяслав 18 вересня 2020 р.).
Переяслав : ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди», 2020. 250 с.*

У збірнику надруковано матеріали I Всеукраїнської конференції «БОГОЛІБСЬКІ ЧИТАННЯ» (присвяченої 60-річчю з дня народження доктора економічних наук, професора, заслуженого працівника народної освіти України, академіка Академії економічних наук України, академіка Академії вищої освіти України Боголіб Тетяни Максимівни), яка відбулася 18 вересня 2020 року у ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів закладів освіти, фахівців-практиків.

Відповідальність за достовірність фактів несуть автори матеріалів.

© Авторський колектив, 2020
© ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ
імені Григорія Сковороди», 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. РОЗВИТОК ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	8
ЧУГУНОВ І.Я.	
Бюджетна політика в умовах економічних перетворень	8
ЛЮТИЙ І.О., БЛЯВСЬКА О.Б., ЧЕРВІНСЬКА Т.Г., КАПУСТЯН О.А.	
Вихідна діагностика параметрів фінансової стабільності класичних університетів, чутливих до прояву наслідків пандемії COVID-19	11
ТРОПІНА В. Б.	
Фінансові аспекти розвитку соціогуманітарної сфери у працях Т.М. Боголіб	13
МАЛИШКО В.В.	
Основні напрями фінансової політики в умовах економічних перетворень	16
РІПША М.Б., ПЕРШКО Л.О.	
Ефективне управління публічними фінансами в умовах цифрової економіки	18
НЕМСАДЗЕ Г.Г.	
Напрями вдосконалення фінансової архітектури національних корпорацій	20
НАСІБОВА О.В.	
Державна соціальна допомога в умовах пандемії COVID-19	22
ПЕТЛЕНКО Ю.В., ПОГРІБНА Н.В., ХАРЛАМОВА Г.О.	
Сучасні проблеми класичних університетів світу в умовах пандемії COVID-19	24
КАРПИЧ А.Ю.	
Бюджет і гендер: теоретичні основи гендерно орієнтованого бюджетування та його перспективи для України	26
МАКАРЧУК І.М., ЗІЛЬКО В.В., КІРЄЄВ А.В.	
Організаційні аспекти реалізації кредитної політики банку	29
ВОЛОСОВИЧ С.В.	
Майнінг криптовалют: проблеми та перспективи розвитку	32
NATALIA YEVTUSHENKO, OKSANA PALAMARCHUK	
Development of innovational potential of regional economy	35
БУРДОНОС Л.І.	
Фінансове забезпечення вищої освіти України в умовах євроінтеграційних економічних процесів глобалізації	38
КУЧЕРЕНКО М.А., КУЧЕРЕНКО О.М.	
Механізм здійснення споживчого кредитування банківськими установами	40
ПЕРЧУК О.В., СВДЛОВ Ю.Ю., МЕЛЬНИК Ф.Ю.	
Напрями підвищення платоспроможності, ліквідності та кредитоспроможності підприємства	43
СЛЮСАР С.Т.	
Бюджет як інструмент проведення соціально-економічної політики в об'єднаних територіальних громадах	46
ВИНОГРАДНЯ В.М.	
Шляхи мінімізації банківських ризиків на сучасному етапі	48
ГОРОДНІЧЕНКО Ю.В., ГЕЙКО О.В.	
Інвестиційна діяльність в Україні та її активізація	52
ЩИРИЙ Г.Л.	
Акцизна політика ЄС в умовах кризи та її уроки у контексті сучасних глобальних викликів	53

КАТАН Л.І.	
Організаційно-фінансові аспекти державного регулювання органічного виробництва в Україні	56
КАЧУЛА С.В.	
Податкова політика підтримки соціального розвитку	58
АБДІН А.В.	
Фінансова складова забезпечення стійкості системи охорони здоров'я в умовах пандемії COVID-19	62
РЕПА Я.С.	
Обслуговування і погашення державних боргів в Україні	64
ТАТАРЧУК Д.С.	
Ресурсна політика комерційного банку	66
ШТУЛІНСЬКА Д.Р.	
Оцінка та оптимізація фінансового стану банку	68
ГЕРУС Ю.Б.	
Розвиток управління активами комерційного банку	71
КЛОЧАН А.С.	
Оцінка фінансового стану господарюючого суб'єкта і шляхи його оздоровлення	73
ЛИТВИШКО В.С.	
Управління оборотним капіталом підприємства	74
ЛІСНИЧА Ж.В.	
Управління використанням прибутку підприємств	76
РЕДЬКА А.В.	
Управління витратами комерційного банку	79
КОРОЛЬ Н.С.	
Напрями депозитної політики банків на сучасному етапі	81
КОСА Т.Г., ЧАБАН Н.О., ОПАНАСЕНКО К.М.	
Управління фінансовими ризиками комерційних банків	83
КОСТЮЧЕНКО А.Я., КУШКА Я.В.	
Актуальні аспекти управління капіталом комерційного банку	86
ЯКУБОВСЬКА Л.І., СТЕЦЕНКО О.О.	
Інноваційні підходи до управління діяльністю страхової компанії	88
РАСЮК М.М., ВОЗНЮК В.О., ЗАГОРУЛЬКО А.В.	
Роль фінансового планування у реалізації фінансових положень підприємства і методи обґрунтування планових показників	90
СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ Й ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	94
ЯРЕМЕНКО Л.М.	
Первинний та синтетичний облік розрахунків з покупцями і замовниками	94
ПЕРЧУК О.В.	
Особливості оподаткування підприємств туристичного бізнесу	97
ЧАБАН Г.В., ТІРБАХ Л.В.	
Аудит в Україні: проблеми та перспективи розвитку	100
БАРАННИК Л.Б., СОЛОМКА Я.А.	
Сучасні тенденції розвитку оподаткування фізичних осіб в Україні та в світі	103
ПОЛЩУК В.М.	
Проблематика и перспективы развития концепции экологического налогообложения Украины	106

НІКІТІШИН А.О.	
Податковий механізм забезпечення соціально-економічної безпеки держави	109
САКУН А.Ж., ПРИСТЕМСЬКИЙ О.С.	
Обліково-фінансове та інформаційно-аналітичне забезпечення оптимізації виробництва аграрних підприємств	113
СКРИПНИК С.В., ШЕПЕЛЬ І.В.	
Організація обліку та аналізу в системі управління витратами аграрних підприємств	114
КОВАЛЬ С.В., КРУКОВСЬКА О.В.	
Використання стандартів обліково-фінансової звітності у сільськогосподарських кооперативах	117
НОВАК Н.П., БОГАТЧУК О.П.	
Нові складники концепції оподаткування прибутків та їх обліку в аграрних підприємствах України	119
ПИЛИПЕНКО К.А.	
Організація обліку продукції аграрних підприємств на інноваційних засадах	120
АВДАЛЯН К.В.	
Фінансовий результат як економічна категорія	122
ДОРОШЕНКО М.О.	
Облік основних засобів в умовах реформування	125
ГОРДІЄНКО В.А.	
Власний капітал підприємства та його формування	128
МАРЧЕНКО В.Р.	
Аналіз фінансового стану малих підприємств України	130
КОЛОМІЄЦЬ А.П., ПАХОМОВА А.О.	
Синтетичний та аналітичний облік праці та її оплати в рослинництві	133
КОЛЕСНИК А.Ю.	
Методичні аспекти проведення аудиту витрат виробництва	135
КОНДРАТЬЄВА Д.В.	
Облік реалізації товарів в підприємствах роздрібної торгівлі	138
ЛАВРЕНЧУК С.О., КОБЗАРЕНКО Н.О., КОСОРОТОВА П.М.	
Форми організації бухгалтерського облікового процесу	141
ПОДА А.В., ПАЛАГУТА А.С., ШВЕЦЬ А.М.	
Методичні та технічні прийоми організації бухгалтерського обліку	144
ЯРЕМЕНКО О.І., ЗАГОРОВКО А.В., КУЗЬМІНСЬКА Л.І.	
Основи організації бухгалтерського обліку на підприємствах України	146
ЗОЛОТОВЕРХА Н.М., БУРЯК М.В., НЕКОЗ А.П.	
Особливості побудови облікового апарату сучасного підприємства	149
ОГОЛЕНКО О.В.	
Теоретико-методичні аспекти обліку капітальних інвестицій	152
ЛАВРОВА Д.О.	
Облікова політика в системі менеджменту підприємства	154
ЛЯШЕНКО М.С.	
Теоретичні аспекти обліку витрат за центрами виникнення та центрами відповідальності	156
ЗАХАРЧЕНКО О.С.	
Основи організації обліку власного капіталу підприємства	159

всіх вікових груп і дорослої худоби на відгодівлі, а також їх живої маси; у птахівництві – яєць, приросту живої маси і живої маси за відповідними віковими групами кожного виду птиці; у рибництві – собівартість мальків, цьоголіток, риби однорічного віку і товарної риби. Першочерговим завданням при цьому є зниження собівартості продукції, яка виробляється на підприємстві [3, с. 179].

Шляхи зниження для кожного підприємства свої. Їх потрібно визначати, виходячи зі специфіки діяльності підприємства. Найбільш прийнятними варіантами зниження собівартості одиниці сільськогосподарської продукції вважаються: збільшення обсягів виробництва продукції при одночасному зниженні виробничих витрат; зростання кількості виробленої продукції при незмінних витратах; зростання виробництва продукції швидшими темпами порівняно із збільшенням витрат на її виробництво. Основними шляхами зниження собівартості є зростання урожайності сільськогосподарських культур на основі впровадження науково обґрунтованих сівозмін, прогресивних систем землеробства.

Важливе значення має використання інновацій, – високоврожайних сортів та гібридів, раціональної хімізації; розвиток механізації та автоматизації виробництва, застосування нових машин і обладнання, підвищення ефективності використання основних засобів та зростання на цій основі продуктивності праці, розвиток органічного землеробства [4, с. 94]. Зниження ресурсомісткості виробництва здійснюється на основі впровадження ресурсо- та енергоощадних технологій, оптимальної концентрації та спеціалізації виробничої діяльності аграрних підприємств. Необхідним є залучення наукової організації праці, належного матеріального стимулювання та мотивації працівників, підвищення якості та скорочення витрат сільськогосподарської продукції. Отже, тільки найбільш повне обліково-фінансове й інформаційно-аналітичне забезпечення управління сприятиме оптимізації виробничої діяльності агроформувань у цілому.

Література

1. Тлущкевич Н. В. Облік витрат та калькулювання собівартості в сільському господарстві : теорія, методика, практика. *Економічний форум*. 2011. № 1. С. 11–21.
2. Ігнатенко М. М., Мармуль Л. О. Облік, оцінка й діагностика фінансово-економічних результатів діяльності у стратегічному менеджменті підприємств і організацій. *Східна Європа : економіка, бізнес та управління*. 2017. Вип. 6(11). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/11-2017-ukr>.
3. Плаксієнко В. Я. *Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах* : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 448 с.
4. Коваль С. В. Організаційно-економічні засади розвитку та вдосконалення структури ринку плодоовочевої продукції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 7. Ч. 2. С. 93–96.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Скрипник С.В., Шепель І.В.

Херсонський державний аграрний університет

skrypnik-s@ukr.net

obl_aud.ksau@ukr.net

Сучасне економічне середовище діяльності аграрних підприємств характеризується динамічними змінами у зовнішньому середовищі, інтеграційними процесами, прискоренням темпів науково-технічного прогресу, що істотним чином впливає на функціонування системи

управління, яка є основою ефективної діяльності та належних фінансових результатів підприємств агросфери [1, с. 176]. Скоординоване на досягнення мети й добре організоване управління є необхідною складовою успішної роботи в умовах жорсткої ділової та інших видів конкуренції.

Необхідною умовою функціонування та розвитку кожного аграрного підприємства є витрати, а їх визначення розмір істотно впливають на формування фінансових результатів. Тому результативність об'єктів господарювання багато в чому залежить від економічно-грамотного використання усіх видів ресурсів, що обумовлює необхідність застосування системи управління витратами (СУВ) з урахуванням галузевої специфіки агроформувань. Процеси управління витратами органічно пов'язані з інформацією, різною за характером та соціально-економічним призначенням.

При цьому облікова діяльність є генератором інформації про всі процеси господарської діяльності аграрних підприємств, а дані оперативного обліку про витрати завжди були і залишаються основою для планування, контролю, аналізу, а також розробки та реалізації управлінських рішень. Це пов'язано з тим, що одна з головних функцій бухгалтерського обліку є інформаційна, сутність якої полягає в наданні необхідної та достовірної інформації користувачам. Керівники управлінської ланки повинні бути забезпечені своєчасною інформацією, необхідною для управління витратами та отримання бажаних фінансових результатів в умовах зростання динамічності та непередбачуваності ринкового середовища.

Все зазначене вимагає створення якісної інформаційної інфраструктури в підприємствах агросфери для управління витратами. Система управління витратами й фінансовими результатами має функціональний та організаційний аспекти, а її базовими компонентами є керуюча (суб'єкт) та керована (об'єкт) підсистеми [2, с. 272]. Ключовими структурними елементами керуючої підсистеми підприємств є працівники різного управлінського рівня (директори, менеджери, бухгалтери, завідувачі виробництвом, особи, відповідальні за прийняття рішень). Теорія і практика менеджменту виділяє основні та конкретні функції названих підсистем.

Основними функціями керуючої підсистеми є класичні функції управління (планування, організація, мотивація, контроль), які можуть бути поширені за рахунок конкретних функцій, таких як облік і аудит, аналіз, бюджетування, прогнозування, координація тощо. Рушійною силою керуючої системи управління витратами можуть служити методи управління (директ-костинг, стандарт-кост, таргет-костинг, ABC – costing, абзорпшен-костинг, кайзен-костинг, теорія обмежень, CVP-аналіз, метод EVA тощо), технічні засоби управління, поведінкові аспекти (впровадження кодексу етичної поведінки, надання повноважень приймати рішення, стимулювання за отримані результати).

Об'єктом управління (керована система) виступають процеси, операції, явища, які виникають під час господарської діяльності підприємства, що розглядаються з погляду витрачання ресурсів, тобто здійснення витрат, а предметом управління є самі витрати [3, с. 132]. До основних об'єктів управління витратами можна віднести: ідентифікація витрат за їх видами, місцями виникнення та носіями; визначення поведінки витрат; розрахунок абсолютного розміру витрат, визначення їх структури та динаміки в цілому по підприємству та за окремими його структурними підрозділами; формування собівартості продукції; формування та визначення суми витрат за процесами діяльності або бізнес-процесами (придбання, виробництво продукції (послуги), реалізація).

Також це оптимізація витрат, зокрема, на паливно-мастильні матеріали, на утримання сільськогосподарської техніки; пошук резервів зниження витрат підприємства за умов збереження якості виготовленої продукції; бюджетування. Для ефективного управління витратами й фінансовими результатами аграрні підприємства застосовують різноманітні

базові концепції, такі як: концепція витратоутворюючих чинників (традиційне управління витратами, управління цільовими витратами); концепція за функціональною системою (ABC); концепція доданої вартості; концепція альтернативних витрат; концепція ланцюжка цінностей; концепція трансакційних витрат; концепція стратегічного управління витратами (SCM); концепції витрат і фінансових результатів, що пов'язані з якістю.

Незалежно від обраної концепції управління витратами інформаційним інструментарієм є облікова система підприємства, в якій здійснюються інформаційні процеси, що зводяться до виконання дій: накопичення даних (спостереження, вимірювання, оцінка та документування), перетворення даних (облік, калькулювання, інвентаризація), створення вихідної інформації (звітність, аналіз, планування) з метою забезпечення адресного використання даних для прийняття управлінських рішень.

Основними функціями обліково-інформаційного забезпечення системи управління витратами є: інформаційна – визначення інформаційних потреб в частині витрат та забезпечення інформацією керівників різних рівнів управління підприємства, які несуть відповідальність за досягнення ключової цілі; облікова – документально-обґрунтоване відображення витрат і фінансових результатів агроформувань в грошовому, трудовому та натуральному вимірниках для реалізації функцій управління [4, с. 206].

З метою реалізації визначених функцій в аграрних підприємствах доцільно формувати обліково-інформаційне забезпечення для управління витратами й фінансовими результатами за наступними етапами:

- організація процесу формування інформації щодо витрат відповідно потребам системи управління в аграрному секторі;
- визначення елементів обліково-інформаційного забезпечення для управління витратами і фінансовими результатами;
- створення облікової та позаоблікової інформації та її передача особам, що приймають рішення.

Визначені в процесі дослідження етапи формування обліково-інформаційного забезпечення дозволили побудувати модель організації процесу обліково-інформаційного забезпечення для управління витратами аграрних підприємств, яка повинна стати результатом взаємодії облікових, інформаційних та організаційних механізмів, спрямованих на прийняття управлінських рішень щодо тактичного та стратегічного їх розвитку й функціонування.

З огляду на вище зазначене, ефективність управління витратами в обліковій стратегії ринкових структур господарювання аграрної сфери залежить від комплексності, обсягу, глибини та якості обліково-інформаційного забезпечення всіх учасників, які приймають участь у виробництві сільськогосподарської продукції, в організації всього процесу відтворення з стратегічними орієнтирами на дохідність та конкурентоспроможність аграрних підприємств.

Література

1. Пилипенко А. А., Дзьобко І. П., Писарчук О. В. *Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств та їх об'єднань* : монографія. Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. 344 с.
2. Рожельюк В. М., Денчук П. Н. Концептуальні основи обліково-аналітичного забезпечення системи менеджменту підприємства. *Сталий розвиток економіки*. № 1. 2013. С. 270–274.
3. Давидович І. Є. *Управління витратами* : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 320 с.
4. Мармуль Л. О., Романюк І. А. Фінансове забезпечення та податкові аспекти розвитку туристичної діяльності в Україні. *Економічний вісник університету*, (42), 2019. С. 204–210.

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Матеріали
I Всеукраїнської конференції

«БОГОЛІБСЬКІ ЧИТАННЯ»

(присвяченої 60-річчю з дня народження доктора економічних наук,
професора, заслуженого працівника народної освіти України, академіка
Академії економічних наук України, академіка Академії вищої освіти України
Боголіб Тетяни Максимівни)

Авторський колектив

Переяслав
2020

Підписано до друку 15.09.2020 року. Формат 60x90/16.
Гарнітура тип. Times New Roman Папір офсетний.
Обл.-вид. арк. 20,17. Ум.др. арк. 14,53
Наклад 100 примірників